

Összefoglaló a 2016. április 20-i Szociális Ágazati Sztrájról

Előzmények:

A Szociális Ágazati Sztrájbizottság 2013. november 21-én alakult (amelynek tagjai: Autonóm Területi Szakszervezet, Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezete, Szociális Munkások Demokratikus Szakszervezete, Szociális Területen Dolgozók Szakszervezete) sztrájkköveteléseiről a megalakulásától kezdve **folyamatosan** egyeztet a kormány kijelölt képviselőjével. A két és fél éve tartó egyeztetések és különféle akciók ugyan hoztak eredményeket (szociális ágazati pótlék, kiegészítő pótlék), de a követelések nem teljesültek maradéktalanul, ezért a sztrájbizottság tekintettel arra, hogy a kormány többször is elutasította az egészségügyi bértábla szociális ágazatra történő kiterjesztését, illetve az idő múlásával a célkitűzések is megváltoztak – a sztrájbizottságot alkotó szakszervezetek előzetes testületi döntéshozatalát követően – úgy döntött, hogy módosítja a bérrendezésre vonatkozó követelést, amelyről 2016. április 12-én tájékoztatta a Kormány képviselőjét is. ([Előzmények részletesebben itt!](#))

A módosított követelések a következők:

1. *A pedagógus életpálya (középfokú bértábla) kiterjesztése a középfokú végzettséggel rendelkező bölcsődei kisgyermeknevelőkre.
A jelenlegi bruttó illetmény (amely Kjt. illetménytáblából, ágazati pótlékból és kiegészítő pótlékból adódik össze) 20 %-os mértékű emelése jogállástól és fenntartótól függetlenül a szociális ágazatban a szakdolgozó és kiegészítő dolgozó munkakörökben foglalkoztatottak részére (kivéve a bölcsődei kisgyermeknevelők).*
2. *A szociális ágazatot érintően rendszeres érdekegyeztető tárgyalások megkezdése és folytatása a kormányzat és az ágazatban érintett érdekképviseleti szervezetek közt.*
3. *A Kjt. 59. § (1) bek. b) pontjában foglalt felhatalmazás alapján, a szociális ágazat egészére kiterjedően jogszabály írja elő, hogy a munkaközi szünet a munkaidő része.*

A sztrájbizottságot alkotó szakszervezetek testületei a követelések nyomatékosítására szükségesnek tartotta a sztrájk megtartását, amit 2016. április 20-ra hirdettek meg – kapcsolódva a pedagógus szakszervezetek meghirdetett munkabeszüntetéséhez is –.

A sztrájk előtti napokban számos visszajelzés érkezett a sztrájk jogellenességének kérdésével kapcsolatban, pl.: [RTL Klub Híradójában](#) a szociális ügyekért felelős államtitkárt idézték, aki szerint a szociális ágazat sztrájkja törvénytelen, mert azt hamarabb be kellett volna jelenteni. Illetve jelzés(ek) érkeztek a tagoktól is, hogy egyes munkáltatók a sztrájktörvényt félreértelmezve félretájékoztatják a dolgozókat, mert szerintük a sztrájkot helyben legalább a sztrájk kezdete előtt hét nappal be kellett volna jelenteni. A Szociális Ágazati Sztrájbizottság válaszul [2016. április 16-án közleményt](#) adott ki, amely a fentieket megcáfolta, továbbá felszólította a Kormány képviselőit, a fenntartókat és munkáltatókat, hagyjanak fel a dolgozók nyílt vagy burkolt fenyegetésével.

Ezt követően április 18-án (hétfőn) Novák Katalin államtitkár bejelentette, hogy a 2017. évi költségvetési tárgyalásokon döntöttek arról, hogy rendezik a középfokú végzettségű kisgyermeknevelők bérét is, ennek részleteiről még egyeztetnek a szakma képviselőivel.

Ez a bejelentés nem volt kielégítő a 90 ezer foglalkoztatottat számláló szociális ágazatnak, hiszen mindösszesen 6000 dolgozóra vonatkozott az ígélet, illetve a bejelentés kapcsán sem a Szociális Ágazati Sztrájbizottsággal, sem a bölcsődei dolgozók reprezentatív szakszervezetével semmilyen egyeztetés nem történt. Elfogadhatatlannak tartjuk, hogy az ágazat több mint 80.000 dolgozójának bérrendezésére semmilyen kormányzati szándék nem mutatkozik.

A minden konkrétumot nélkülöző kormányzati bejelentést úgy értékeltük, mint **a kormány megosztó politikájának újabb tanújelét**, és mint olyan eszközt, amely alkalmas arra, hogy **elbizonytalanítsa az ágazati sztrájkban részt venni kívánó dolgozókat**.

Szűcs Viktória, BDDSZ elnök és Szociális Ágazati Sztrájbizottság ügyvivője [számos interjút adott](#), amelyben pontosította a jogellenességre utaló félreértelmezéseket, a sztrájkkövetelések és az

összefogás jelentőségére hívta fel a figyelmet, a **sztrájkbizottság tárgyalókészségének** hangoztatása mellett.

Eközben Európában is **elismerték a követelések jogosságát, és támogatták a sztrájkakciót.** Az [Európai Közszolgálati Szakszervezetek Szövetsége \(European Public Service Union – EPSU\) és a Pedagógusok Szakszervezete PSZ is támogatásáról biztosította a szociális ágazatot.](#)

A sztrájkbizottság többszöri megkeresése ellenére sajnálattal vette tudomásul, hogy a sztrájk napja előtti időpontra nem érkezett tárgyalási megkeresés a Kormánytól.

A szociális ágazat első országos kiterjedésű sztrájkja alatt Budapest legtöbb, és vidék számos bölcsődéje zárva tartott egész nap, illetve számos szociális intézmény is csatlakozott az akcióhoz. A szűkre szabott határidők és a sztrájk szervezésénél szokásos fenyegetések dacára is mintegy 200 intézmény, tagintézmény több mint 4000 dolgozója vett részt a sztrájkban, többen, mint amire az előzetes jelzések alapján számítani lehetett. Teljes kerületek, városok intézményei zártak be a sztrájk idejére, és még ezen felül több ezren voltak, akik a sztrájkban (a megfélemlítések, vagy egyéb okok miatt) bár nem vettek részt, de a követelésekkel teljesen egyetértettek, melynek jeléül kék színű szalagot tűztek támogatva és szolidaritásukról biztosítva a sztrájkolókat. A képeket, támogató üzeneteket Facebook oldalunkon és a honlapunkon is megosztottuk.

Álláspontunk szerint a területen téves információk keringtek a sztrájk jogszerűtlenségének kérdésével kapcsolatban (EMMI nyilatkozat). Szűcs Viktória azonban több jogással egyeztetett még a sztrájk meghirdetése előtt és véleményük szerint a sztrájkbizottságnak joga és lehetősége van a sztrájkkövetelések módosítására (EBH 2001.575., EBH 2001.475), a követelés módosításával az egyeztető eljárást nem indul újra, ezáltal nem kell előről kezdeni az egyeztetést az elégséges szolgáltatásról és a sztrájkkövetelésekről; a sztrájk jogszerűen megtartható. Emellett köztudottan a jogszerűtlenség megállapítása kizárólagosan bírósági hatáskör. Az EMMI tájékoztató levelét egyfajta kormányzati álláspontként lehet kezelni, amely nem feltétlen helytálló, a végleges döntést - konkrét beadványra - mindig a bíróság hozza, ugyanúgy, mint pl.: ahogy az elégséges szolgáltatással kapcsolatban is történt. Azonban sok fenntartó és munkáltató hitt a megtévesztő híreknek, illetve különféle helyi nyomásgyakorlások miatt sokan az utolsó pillanatban visszaléptek, illetve több helyen későn értesültek, melynek következtében már nem volt módjuk becsatlakozni.

A visszajelzések alapján összesen valamivel több, mint 4000 dolgozó sztrájkolt, amelyből 3100 bölcsődei dolgozó volt. A sztrájkhoz csatlakozott intézmények dolgozói közül átlagosan 86%-os volt a dolgozói részvétel. A sztrájk előzetes adatok több mint 11 ezer bölcsődei férőhelyet érintett a bölcsődékben, kb. 98%-át a sztrájkhoz csatlakozott munkahelyek összes intézményi férőhelyei közül.

Többek között Budapest XIX. kerületébenben 450 férőhelyet érintve, 141 dolgozó lépett sztrájkba a 151 dolgozó közül, a XV. kerületben is 97%-os volt a sztrájkoló aránya, minden bölcsőde bezárt, a II. kerületben 130 fő sztrájkolt, a IV., VI., IX., XII. XIII., XX., kerületek egyik bölcsődéje sem nyitott ki, mintegy 100%-os dolgozói csatlakozással, mint ahogy a X. kerület bölcsődéi is zárva tartottak.

A vidéki nagyvárosokban is magas volt a támogatottság: Szeged egyik bölcsődéje sem nyitott ki, 240-en léptek sztrájkba. Székesfehérvár összes bölcsődéje zárva tartott (445 férőhelyet jelentett), továbbá Budaörs, Békéscsaba, Paks, Dunaújváros, Gyöngyös összes bölcsődéje is bezárt és Győrben is majdnem 100%-os (567 férőhelyet érintett a sztrájk) támogatottsága volt az akciónak. Pécs mind a 11 bölcsődéje zárva tartott, továbbá Siklóson és Mohácson, Érden és Százhalombattán is egész nap sztrájkoltak, illetve Veszprémben 12 órától zárt be valamennyi intézmény.

Fenntartói, illetve munkáltatói nyomásgyakorlásról is kaptunk visszajelzéseket néhány területről, itt jellemzően a sztrájkhajlandóság magas volt, mégis visszaléptek a sztrájktól. Visszalépés történt például Zalaegerszegen, Budapest III., illetve XIV., és XVII. kerületében, valamint Tatabányán és még más településeken is.

Az összesített adatokat megvizsgálva a 3100 sztrájkoló bölcsődei dolgozó közül, az előzetes kalkulációink szerint mindösszesen 1343 fő szakszervezeti tag sztrájkolt. Ez az össz. sztrájkoló 43

%-a, ami egyben azt is jelenti, hogy a sztrájkban részt vevő dolgozók többsége (57 %) nem tagja szakszervezetünknek (és ismereteink szerint másoknak sem). A napon belül a legtöbb sztrájkban résztvevő bölcsődék az intézményen belüli magas, közel 80 %-os sztrájk támogatottság miatt az érintett bölcsődék egész napra (12 órára) bezártak. Így a bölcsődei dolgozókra vonatkozó sztrájkjal töltött órák száma: 36 900 óra volt.

Említésre méltó, hogy Budapest VIII. kerület polgármestere ajánlatot tett a dolgozóknak (helyi sztrájkbizottságnak), arra vonatkozóan, hogy 2016. május 1-jétől teljesítené a bérköveteléseket. Ugyan írásos megállapodás minderről a sztrájkot megelőzően nem született, de 48 órán belül a képviselőtestület döntött a béremelés fedezetének rendelkezésre bocsátásáról. Így a VIII. kerületi egyesített bölcsőde dolgozóinak összességében átlagosan 18%-os béremeléséről 2016. május 1-i hatállyal intézkedtek. Két nappal később helyi bérintézkedésről döntött a képviselőtestület a kerület többi szociális intézményi dolgozóira, illetve az óvodai dajkákra is.

A 2016. április 20-i sztrájk idején az országos iroda felé, atrocitásról, problémáról, jogsértő magatartásról bejelentés nem érkezett. A BDDSZ Országos Iroda reggel 6 és este 22 óra között rendelkezésre állt, hogy az eseteleges helyben felmerülő problémák orvoslásában közreműködni tudjon. A sztrájk napján egy szülői telefon, illetve egy e-mail-es megkeresés érkezett, az egyik a sztrájk ellen, a másik mellette formált véleményt. A sztrájkoló kollégáktól ezenkívül egyetlen visszajelzés érkezett, ami alapján a munkáltató a sztrájk befejező időpontja előtt egy órával - utasítási jogkörében - elengedte a dolgozókat, de ők ennek ellenére az ügy fontosságára tekintettel nem szakították meg a sztrájkot, letöltötték a még fennmaradó egy órát a „munkaidejükből”. A szülők nagy része teljes támogatottságát fejezte ki a sztrájkcélok megvalósulása tekintetében.

A sztrájkot követően a Szociális Ágazati Sztrájkbizottság képviselői 2016. április 25-én folytatták tárgyalásaikat a Kormány képviselőivel. Az ülésen megállapodás született abban, hogy a módosított sztrájk követelések bölcsődéket illető külön vonatkozásai miatt a család- és népesedéspolitikáért felelős helyettes államtitkár, Fűrész Tünde is bekapcsolódik a tárgyalásokba. A kormányzati álláspont változatlanul elutasító a munkaközi szünet szociális ágazatra történő kiterjesztésében, azt az Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanács hatáskörében kívánják átfogóan rendezni. A Sztrájkbizottság előzetes tájékoztatást kapott a jövő évre tervezett béripolitikai intézkedésekről is: A fizetések kiindulópontja a következő évben is a közalkalmazotti bértábla marad, *az ágazati- és a kiegészítő pótlékok összevonásra és megemelésre kerülnek*. Az emelés mértéke a Kormány közeljövőben várható döntésétől függ. A középfokú végzettségű kisgyermeknevelők számára a jövő évtől százalékosan *két-számjegyű emelést* jelentő bérintézkedés várható, amelynek részleteit előreláthatólag két héten belül, újabb egyeztetés keretében ismertetik. Sajnos erre az egyeztetésre, többszöri írásos megkeresésünk ellenére sem került sor jelen összefoglaló elkészítéséig.

Mindezek mellett rendkívüli módon sajnálatos, hogy a 2017 évi költségvetési törvénytervezetben a sztrájk előtti nagyléptékű ígéreteknek, a bérrendezésnek nyoma sincs.

Budapest, 2016. június 01.

Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezete

Alapszervezeti Titkárok Tanácsa